Medische beeldvorming bij lagerugpijn: een praktijkverbeterend project.

Haio: PACOLET Leen , KUL
Promotor: BOSMANS Jan , U.G.
Praktijkopleider: VANBELLE Patrick

Context: Lagerugpijn is een vaak voorkomend probleem. Volgens de meest recente gegevens van de Intego-databank consulteerde ??n op vier van de patiënten tussen 18 en 75 jaar de huisarts met lagerugpijn. De laatste decennia zijn er grote successen geboekt in de wereld van de medische beeldvorming. Wetenschappelijk onderzoek en technologische vooruitgang hebben enerzijds geleid tot een betere kwaliteit van vele onderzoeken, maar anderzijds heeft dit ook geleid tot een bredere waaier aan (diagnostische en therapeutische) mogelijkheden voor de arts, wat een frequenter gebruik van onder andere de medische beeldvorming teweeg heeft gebracht.

Onderzoeksvraag: Tijdens dit onderzoek wordt er getracht het verwijsgedrag van de huisarts naar medische beeldvorming bij lagerugpijn in kaart te brengen. Er werden een aantal onderzoeksvragen geformuleerd die centraal staan in dit onderzoek. Wanneer vraagt de huisarts beeldvorming bij lagerugpijn aan en welke beeldvormend onderzoek geniet dan de voorkeur? Is de verwijzing van de huisarts naar radiologie conform de richtlijnen? Wat verwacht de huisarts van het beeldvormend onderzoek?Heeft deze beeldvorming voor een aanpassingen van het beleid gezorgd?

Methode: Voor de literatuurstudie werden nationale en internationale richtlijnen vergeleken; via Pubmed werden 36 relevante artikels geselecteerd en het handboek van Koen Peers (musculoskeletale aandoeningen) werd geraadpleegd. Na afloop van de literatuurstudie werd een vragenlijst opgesteld, die uit 2 delen bestond en op 2 afzonderlijke registratiemomenten werd ingevuld. De registratieperiode verliep tussen 2 januari 2014 en 1 december 2014.

Resultaten: Tussen januari 2014 en december 2014 presenteerden zich 13 patiënten met recente klachten van lagerugpijn bij de huisarts (7 vrouwen en 6 mannen). De piekprevalentie bevindt zich tussen de 31 en 60 jaar. Ook in dit onderzoek werd vastgesteld dat vrouwen doorgaans iets vaker lagerugpijn hebben dan mannen, respectievelijk 54% en 46%. Daarnaast werd vastgesteld dat 69% van de onderzoekspopulatie al eerder een episode van lagerugpijn had doorgemaakt, vergelijkbaar met de literatuur (globale recidiefkans van 75%). Bij slechts 2 patiënten uit de onderzoekspopulatie (dit is 15%) werd een specifieke oorzaak van lagerugpijn vastgesteld op beeldvorming. Bij de overige patiënten luidde de werkdiagnose: ?aspecifieke acute lagerugpijn?. Deze cijfers werden ook in de literatuur teruggevonden. Het niet-pluis-gevoel stemde veelal overeen met de aanbevelingen voor medische beeldvorming bij lagerugpijn.De drijfveren voor verwijzing van patiënten met lagerugpijn naar beeldvorming waren in overeenstemming zijn met de gegevens uit de literatuur: de noodzakelijke doorverwijzing bij aanwezigheid van rode vlaggen en doorverwijzing om tegemoet te komen aan de verwachtingen en de eisen van de patiënt. Er werden ook irrelevante bevindingen (degeneratieve aandoeningen van de wervelkolom) op beeldvorming vastgesteld die geen nieuwe klinische informatie aan het licht brachten en dus ook geen aanleiding gaven tot aanpassing van het (conservatieve) beleid.

Conclusie: De richtlijnen zijn het erover eens dat beeldvorming bij lagerugpijn in de acute setting enkel ge?ndiceerd is bij aanwezigheid van rode vlaggen, om een specifieke etiologie uit te sluiten vooraleer een bepaalde therapie in te stellen of indien de medische behandeling faalt. In de praktijk zien we echter dat artsen vaak afstand nemen van deze richtlijnen, hetzij op initiatief van de arts,

hetzij op initiatief van de patiënt. Om een vlotte integratie van de richtlijnen in de praktijk te realiseren, moeten barri?res overwonnen worden, zowel door de arts als door de patiënt. Daarnaast is er ook nood aan nieuwe strategie?n om het correcte gebruik van de richtlijnen te stimuleren. Bij het interpreteren van bovenstaande resultaten moet er uiteraard rekening gehouden worden met de kleinschaligheid van de onderzoekspopulatie.